

'Kurbanlıkta tercih küçükbaştan yana kullanılmalı'

TÜDKİYEB Genel Başkanı Çelik, "Kurbanlıkta tercih küçükbaştan yana kullanılmalı, **küçükbaş hayvancılık** bu toprakların hem geçmişi hem de geleceği. Halkımız, küçükbaştan vazgeçmesin" dedi.

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, "Kurbanlıkta tercih küçükbaştan yana kullanılmalı, **küçükbaş hayvancılık** bu toprakların hem geçmişi hem de geleceği. Halkımız, küçükbaştan vazgeçmesin." ifadesini kullandı.

Çelik yaptığı yazılı açıklamada, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, ülkede 37,3 milyonu **koyun**, 11,2 milyonu **keçi** olmak üzere 48,5 milyon **küçükbaş hayvan** bulunduğunu bildirdi.

Cumhurbaşkanı Re-

cep Tayyip Erdoğan'ın kişi başına bir **küçükbaş hayvan** olmasına yönelik talimatı bulunduğunu anımsatan Çelik, nüfus artışı da hesaba katılarak **küçükbaş hayvan** sayısının 90-100 milyona çıkarılması gerektiğini aktardı. Çelik, şunları kaydetti:

"Hayvan sayısının artırılmasının yolu, meraların ıslahından, **küçükbaş hayvancılığa** verilen desteklerin artırılarak sürdürülmesinden, bitkisel üretim yapma imkanı olmayan alanların mera kapsamına alınmasından, atıl durumdaki hazine arazilerinin yem bitkileri ekimine ayrılmasından, çoban soru-

nunun çözümünden geçiyor."

'Küçükbaş hayvancılık daha fazla kazandırıyor'

Çelik, **küçükbaş hayvancılığın** karlı bir alan olduğuna dikkati çekerek, "TÜİK verilerine göre inek sütüne kıyasla **koyun** sütü yüzde 88,3, **keçi** sütü yüzde 71,8, sığır etine nazaran **koyun** eti yüzde 14,3, **keçi** eti yüzde 4,5 daha pahalı. Rakamlar da gösteriyor ki **küçükbaş hayvancılık** yapmak üreticimize daha fazla kazandırıyor." ifadesini kullandı. Yeni tip koronavirüs (Kovid-19) sürecinde küçükbaş et tüketiminin arttığına işa-

ret eden Çelik, şu değerlendirmelerde bulundu: "Son yıllarda küçükbaşta yönelme var. Çünkü, insanlar daha sağlıklı beslenmek istiyor. **Küçükbaş hayvan** etinden daha sağlıklı yok. Çünkü besiye alınmıyor. Küçükbaş eti ve sütü daha fazla tüketilmeli. Türkiye'nin kırmızı et açığı bu yolla rahatlıkla kapatılabilir.

Kurbanlıkta tercih küçükbaştan yana kullanılmalı, **küçükbaş hayvancılık** bu toprakların hem geçmişi hem de geleceği. Halkımız, küçükbaştan vazgeçmesin. Kurban ibadetinin koç kurban edilerek başladığını unutmamalıyız." (aa)

Kurallara harfiyen uyulmalı

TÜRKİYE Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, milli birliğimizin simgesi olan bayramın diğer yıllardan farklı bir şekilde yaşanacağını bildirerek, “Yeni koronavirüs salgınıyla uzunca bir süredir uğraştığımız bir dönemde kutlayacağımız bu bayramda sosyal mesafeye azami dikkat göstermek zorunda olsak da gönüllerimiz bir olsun, başta büyüklerimiz olmak üzere saygımız, sevgimiz, hoşgörümüz, birlik ve beraberliğimiz aksamasın” dedi.

Çelik, Kurban Bayramı dolayısıyla yayımladığı mesajda, bayramlarda muhtaçlara el uzatmanın, yardımda bulunmanın ayrı bir önemi bulunduğunu, Kurban Bayramının kurban keserek dini vecibenin de yerine getirilmesi gereken bir bayram olduğunu belirtti.

TÜDKİYEB GENEL BAŞKANI ÇELİK:

Kurbanlıkta küçükbaşı tercih edin

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, vatandaşlardan kurbanlıkta tercihlerini küçükbaştan yana kullanmalarını istedi. COVID-19 sürecinde küçükbaş et tüketiminin arttığına işaret eden Çelik, son yıllarda küçükbaşa yönelimin arttığını kaydeden Çelik, şöyle devam

etti; "Hayvan sayısının artırılmasının yolu, meraların ıslahından, verilen desteklerin artırılarak sürdürülmesinden, bitkisel üretim yapma imkanı olmayan alanların mera kapsamına alınmasından, atıl durumdaki hazine arazilerinin yem bitkileri ekimine ayrılmasından, çoban sorununun çözümünden geçiyor."

KURBAN UYARILARI

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, koronavirüs salgını nedeniyle Kurban Bayramı'nda sosyal mesafeye dikkat edilmesi gerektiğini belirterek, "Kurban pazarlarında salgına karşı belirlenen tedbirlere harfiyen uyulması hayati önem taşıyor, mutlaka bunlara uyulmalı, salgınla mücadeleye sekte vurulmamalı" dedi.

TÜDKİYEB Genel Başkanı Çelik: Kuzu eti yiyin koronayı yenin

Küçükbaş hayvanların besiyeye alınmadığını doğal olarak beslendiğini ifade eden TÜDKİYEB Genel Başkanı Çelik "**Küçükbaş hayvan** etinden daha sağlıklısı yok. 'Kuzu eti yiyin, koronayı yenin' diyoruz dedi.

"Kurbanlıkta da tercih küçükbaştan yana kullanılmalı. Çünkü, kurban ibadeti koçla başladı"

"Küçükbaş hayvancılık bu toprakların hem geçmişi hem de geleceği. Halkımız, küçükbaştan vazgeçmesin"

Kurban Bayramı'nın yaklaşması ile birlikte vatandaşlar kurbanlık seçimlerine hız verdi. Kurban seçiminde **küçükbaş hayvanlardan** vazgeçilmesi gerektiğini belirten Çelik "Kurbanlıkta da tercih küçükbaştan yana kullanılmalı. Çünkü, kurban ibadeti koçla başladı" diyerek açıklamalarda bulundu.

"Hayvan sayısının artırılmasının yolu, meraların ıslahından, **küçükbaş hayvancılığa** verilen desteklerin artırılarak

sürdürülmesinden, bitkisel üretim yapma imkanı olmayan alanların mera kapsamına alınmasından, atıl durumdaki hazine arazilerinin yem bitkileri ekimine ayrılmasından, çoban sorununun çözümünden geçiyor" diyen Çelik'in açıklamaları şu şekilde:

HALKIMIZ, KÜÇÜKBAŞTAN VAZGEÇMESİN
Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği

(TÜDKİYEB) Genel Başkanı **Nihat Çelik**, **küçükbaş hayvancılığın** bu toprakların hem geçmişi hem de geleceği olduğunu bildirerek, "Halkımız, küçükbaştan vazgeçmesin. Üretimde ve tüketimde olduğu gibi kurbanlıkta da tercih küçükbaştan yana kullanılmalıdır. Çünkü, kurban ibadeti koçla başladı" dedi.

Çelik yaptığı açıklamada, Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) verilerine göre, 37,3 milyon **koyun**, 11,2 milyonu **keçi**

olmak üzere 48,5 milyon **küçükbaş hayvan** olduğunu bildirdi. **Nihat Çelik**, bu rakamın, 2020 yılında 55 milyona ulaşacağını Tarım ve Orman Bakanı Dr. Bekir Pakdemirli tarafından açıkladığını vurguladı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın nüfus başına bir **küçükbaş hayvan** olmasına yönelik talimatı bulunduğu dikkati çeken Çelik, "Ülke nüfusumuzun artacağını da hesaba katarsak en kısa zamanda

küçükbaş sayısını 90-100 milyona çıkaracağız" dedi. **KÜÇÜKBAŞ HAYVAN SAYISININ ARTACAĞINDAN EN UFAK KUŞKUMUZ BİLE YOK**

Türkiye'nin küçükbaş hayvan sayısının rahatlıkla 90-100 milyona ulaşabileceğini, bunda en ufak kuşku bile bulunmadığı belirten Çelik, sözlerine şöyle devam etti:

"Hayvan sayısının artırılmasının yolu, meraların ıslahından, **küçükbaş hayvancılığa** verilen desteklerin artırılarak sürdürülmesinden, bitkisel üretim yapma imkanı olmayan alanların mera kapsamına alınmasından, atıl durumdaki hazine arazilerinin yem bitkileri ekimine ayrılmasından, çoban sorununun çözümünden geçiyor."

Küçükbaş hayvancılığın emek veriliğinde karlı bir alan olduğunu bildiren Çelik, "TÜİK'in 2019 yılı ülke ortalaması verilerine göre inek sütüne göre **koyun** sütü yüzde 88,3, **keçi** sütü yüzde 71,8, siğir etine nazaran **koyun** eti yüzde 14,3, **keçi** eti yüzde 4,5 daha pahalı. Rakamlar da gösteriyor ki **küçükbaş hayvancılık** yapmak üreticimize daha fazla kazandırıyor" diye konuştu.

KORONA VİRÜS SÜRECİNDE KÜÇÜKBAŞ TÜKETİMİ ARTTI
TÜİK'in, kırmızı et tüketimi içinde **küçükbaş hayvan** etinin payını yüzde 10 olarak verdiğini

ancak kurumun bu rakamı deri sayısını hesaplayarak bulduğu bilgisini veren Çelik, şunları kaydetti:

"2019 rakamlarına göre siğir derisi 56,3 lirayken **koyun** derisi 6,33, **keçi** derisi 5,55 liradan satılmış. Rakam önemsiz olunca, kesim yaptırın halkımız deriyi satmakla uğraşmıyor. Bu da kesilen hayvan sayısını olduğundan az gösteriyor."

Biz, kırmızı ette küçükbaşın payının yüzde 20'yi bulduğu kamsındayız. Özellikle korona virüs döneminde küçükbaş et tüketiminin arttığını görüyoruz. Son yıllarda küçükbaşta bir yönelme var. Çünkü, insanlar daha sağlıklı beslenmek istiyor. **Küçükbaş hayvan** etinden daha sağlıklısı yok. Çünkü besiyeye almıyoruz. Ülkemizde **küçükbaş hayvancılık** temel olarak mera hayvancılığına dayanıyor. Doğal besleniyor. Biz bundan dolayı, 'Kuzu eti yiyin, koronayı yenin' diyoruz."

Çelik, küçükbaş etinin ve sütünün daha fazla tüketilmesi gerektiğini, Türkiye'nin kırmızı et açığının bu yolla rahatlıkla kapatılabileceğini bildirerek, "Halkımız tercihinin küçükbaştan yana kullanılmaya Kurban alırken de küçükbaş tercih etmeli. Kurban ibadetinin Hz. İbrahim Peygamber ile koç kurban edilecek başladığını unutmamalıyız" dedi.

Kurbanda tercih küçükbaş hayvan olsun

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, küçükbaş hayvancılığın Türkiye'nin hem geçmişi, hem de geleceği olduğuna dikkat çekerek, vatandaşlara Kurban Bayramı'nda küçükbaş hayvan almalarını tavsiye etti. • 6'DA

'Kurbanda küçükbaştan vazgeçmeyin'

Küçükbaş hayvancılığın Türkiye'nin hem geçmişi hem de geleceği olduğuna dikkat çeken **TÜDKİYEB** Genel Başkanı **Nihat Çelik**, vatandaşlara Kurban Bayramı'nda **küçükbaş hayvan** almalarını tavsiye etti

A. SAFA TERZİ / İSTANBUL

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı **Nihat Çelik**, **küçükbaş hayvancılığın** bu toprakların hem geçmişi hem de geleceği olduğunu bildirerek, "Halkımız, küçükbaştan vazgeçmesin. Üretimde ve tüketimde olduğu gibi kurbanlıkta da tercih küçükbaştan yana kullanılmalı" dedi. Çelik yaptığı açıklama,

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) verilerine göre, 37.3 milyon **koyun**, 11.2 milyon **keçi** olmak üzere 48.5 milyon **küçükbaş hayvan** olduğunu bildirdi. Çelik, "ülke nüfusumuzun artacağını da hesaba katarsak en kısa zamanda küçükbaş sayısını 90-100 milyona çıkarmalıyız" dedi. Çelik, şunları söyledi: "Hayvan sayısının artırılmasının yolu, meraların ıslahından, **küçükbaş hayvancılığa** destek veril-

mesinden, bitkisel üretim yapma imkanı olmayan alanların mera kapsamına alınmasından, atıl durumdaki hazine arazilerinin yem bitkileri ekimine ayrılmasından ve çoban sorununun çözümünden geçiyor."

Küçükbaş eti daha sağlıklı

Son yıllarda küçükbaşta bir yönelme olduğunu, bunun nedeninin ise insanların daha sağlıklı beslenmek istemesi olduğunu ifade eden Çelik, "**Küçükbaş hayvan** etinden daha sağlıklı yok. Çünkü besiyeye alınmıyor. Ülkemizde **küçükbaş hayvancılık** temel olarak mera hayvancılığına dayanıyor. Doğal besleniyor. Biz bundan dolayı, 'Kuzu eti yiyin, koronayı yenin' diyoruz" dedi.

“Kurbanlıklarda tek risk Covid-19 değil”

İSTANBUL, (DHA) - Bu yıl Kurban Bayramı'nın Covid-19 pandemisinin gölgesinde devam edecek olması, birçok önlemin de beraberinde getirdi. Tokalaşarak pazarlık devri bitti, kurban kesim alanlarında randevu sistemine geçildi. Mikrobiyoloji Uzmanı Dr. İpek Ada Alver, kurbanlık hayvanlarda sadece Covid-19 değil, başka birçok hastalık riski olduğunu belirtti ve Almanya örneğini verdi: “Almanya’da bir et fabrikasında 1029 işçide Koronavirüs testi pozitif çıktı. Filyasyon çalışmaları sonucunda 7 binin üzerinde insan bir günde karantina altına alındı. Benzer durumlar başka ülkelerde de görüldü.”

Aitnbaş Üniversitesi'nden Mikrobiyoloji Uzmanı Dr. İpek Ada Alver geçtiğimiz yılın verilerine değinerek, “Türkiye’de geçtiğimiz yıl Türkiye **Damızlık Koyun** Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYE) verilerine göre 800 bin büyükbaş, 2,7 milyon **küçükbaş hayvan** kesildi” dedi.

Kurban Bayramı'nda herhangi bir transfer yapılacaksa hijyen kurallarına dikkat edilmesi gerektiğini belirten Dr. İpek Ada Alver önlemleri şöyle sıraladı:

- Koronavirüsün yayılımını engellemek için öncelikle bulunduğumuz illerden kurbanlıkların temin etmemiz gerekiyor.

- Eğer kurbanlıklar bir yerden bir yere taşınacaksa da transfer yapılacak araç ve personelin de dezenfekte kurallarına önem vermesi gerekiyor.

- Yapılan en büyük yanlışlardan biri maskenin çenenin altına indirilmesi ya da burnun kapatılmaması. Maskenin ağzı ve burnu kapatacak şekilde takılması gerekiyor.

- Kurban satış ve kesim merkezlerine girişte ateş kontrolü yapılması gerekiyor. Ateşi 38 derece ve üstünde çıkan kişilerin alana alınmaması gerekiyor.

- Kurbanlar kesildikten sonra atıkların belediye görevlileri tarafından uygun şekilde imha edilmesi gerekiyor.

- Kurban etleri alındıktan sonra kasaplarda çok uzun kuyruklar oluşuyor. Burada da sosyal mesafeye dikkat edilmeli. Bu nedenle sadece kurban kesim alanları değil et fabrikaları, mezbahalar ve kurban kesim alanlarının da denetlenmesi gerekiyor.

- Hayvanlara daha önceki bayramlarda elle dokunarak seçim yapılıyordu. Ancak artık göz ile seçerek kurban satın alınmalı.

- Pazarlıklar el teması ya da çubuk ile yapılmamalı.

“ALMANYA’DA 1 GÜNDE 7 BİN İNSAN KARANTİNA ALTINA ALINDI”

Almanya’da bir et fabrikasında yapılan

testte binden fazla insanda Koronavirüs tespit edildiğini ifade eden Dr. İpek Ada Alver, Türkiye’de de aynısının yaşanmaması için uyarılarda bulundu ve şunları söyledi: “Almanya’da bir et fabrikasında 1029 işçide Covid-19 testi pozitif çıktı. Filyasyon çalışmaları sonucunda 7 binin üzerinde insan bir günde karantina altına alındı. Benzer durumlar başka ülkelerde de görüldü. Avrupa ülkelerinde 4 binin üzerinde et fabrikasından bulaşan vaka sayısı görüldü ve bunun üzerine de 9 fabrika kapatıldı. Bize hem sağlık hem ekonomik anlamda zarar veriyor bunlar.”

“ÇİĞ ETTE PARAZİTLER, VİRÜSLER RİSK TEŞKİL EDİYOR”

Çiğ etin zararlarına vurgu yapan Dr. İpek Ada Alver, sözlerine şöyle devam etti: “Özellikle çiğ et yüksek oranda protein içerdiği için virüsler, bakteriler ve parazitler başta olmak üzere pek çok enfeksiyöz hastalıklar açısından risk teşkil ediyor. Bu nedenle insanlar etleri dağıtırken tek kullanımlık poşet ya da tek kullanımlık koliler ile temassız bir şekilde, ev ziyaretleri yapmadan dağıtmalı. Aslında bu bayramda bizim önerdiğimiz vekalet ile kurban kesim aşamasına gidilmesidir. Ayrıca çiğ etler yüksek sıcaklıkta pişirilmeli ki herhangi bir enfeksiyöz hastalık açısından risk taşımaz. Ayrıca mutfak malzemelerinde

çiğ etlerin temas ettiği bazı gereçler de yüksek sıcaklıklarda deterjan, su ya da sabun ile yıkanmalı. Bu önlemler alındığı takdirde vaka sayısında artış görüleceğini düşünmüyoruz.”

“ETLERİN ÜSTÜNDE KAYGAN BİR TABAKA VARSA TEHLİKELİ”

Çiğ ette parazitlerin çok kısa süre içerisinde ürediğini belirten Dr. İpek Ada Alver, “Bunlar öncelikle ince ve kalın bağışaklarımıza yerleşiyor ve buradaki yapıları deformasyona uğrattıyor. Kan dolaşımı ile birlikte tekrar kana karışıp karaciğer ve beyin başta olmak üzere, pek çok organı imha ederek kişilerin ölümüne neden oluyor. Bunun için yüksek sıcaklıkta pişirilmesi gerekiyor ve asla kırmızı, kanlı ya da pembemsi bir renkte kalmaması gerekiyor. Etlerimizi pişirmeden önce üzerinde eğer kaygan bir tabaka, farklı renkte bir doku, ette çıkıntı, koku varsa o etlerin kesinlikle tüketilmemesi gerekiyor. Etlerden türü bakteri ya da virüslerin oluşmasını önlemek için eksi 20 derecede derin dondurucuda bekletmemiz gerekiyor. Gıda zehirlenmelerine sebebiyet vermemesi amacıyla donmuş etlerin çözülmesi için derin dondurucudan alt rafa alarak yine buzdolabında çözülmesini sağlamak gerekiyor” dedi.

VATANDAŞLAR KURBAN PAZARLARINA ATEŞ ÖLÇÜMÜ İLE ALINIYOR

Kurban komisyonunun belirlediği tüm tedbirleri aldıklarını belirten Kayaşehir Kurban Pazarı Koordinatörü Selim Akduman ise girişte vatandaşların ateşlerinin ölçüldüğünü ve yüksek ateş görülen vatandaşların sağlık kuruluşlarına yönlendirildiğini söyledi. Akduman “İçeri aldığımız vatandaşların maskeleri yok ise maske temin ediyoruz. 55 bin metrekarelik alanda aynı anda 7 bin kişiyi ağırlayabiliyoruz. Yine Covid-19 önlemleri kapsamında insanların sosyal mesafe koymaları konusunda uyarılarda bulunuyoruz. Pazarlığa 2 ya da 3 kişiden fazla insan giremiyor. Normalde bin tane hayvan kesim kapasitemiz var. Bu yıl yine alınan tedbir ile bu sayı biraz daha düşürüldü. Randevulu sistem ile çalışıyoruz. Her sene 2 araç ile hayvan sahipleri alana girebiliyordu. Bunu artık tek araca düşürdük” dedi.

Kurbanlıklarda tek risk Covid-19 değil

İSTANBUL, (DHA) -- BU yıl Kurban Bayramı'nın Covid-19 pandemisinin gölgesinde devam edecek olması, birçok önlemi de beraberinde getirdi. Tokalaşarak pazarlık devri bitti, kurban kesim alanlarında randevu sistemine geçildi. Mikrobiyoloji Uzmanı Dr. İpek Ada Alver, kurbanlık hayvanlarda sadece Covid-19 değil, başka birçok hastalık riski olduğunu belirtti ve Almanya örneğini verdi: "Almanya'da bir et fabrikasında 1029 işçide Koronavirüs testi pozitif çıktı. Filyasyon çalışmaları sonucunda 7 binin üzerinde insan bir günde karantina altına alındı. Benzer durumlar başka ülkelerde de görüldü."

Altınbaş Üniversitesi'nden Mikrobiyoloji Uzmanı Dr. İpek Ada Alver geçtiğimiz yılın verilerine de değinerek, "Türkiye'de geçtiğimiz yıl **Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB)** verilerine göre 800 bin büyükbaş, 2,7 milyon **küçükbaş hayvan** kesildi" dedi.

Kurban Bayramı'nda herhangi bir transfer yapılacaksa hijyen kurallarına dikkat edilmesi gerektiğini belirten Dr. İpek Ada Alver önlemleri şöyle sıraladı:

- Koronavirüsün yayılımını engellemek için öncelikle bulunduğumuz illerden kurbanlıkları temin etmemiz gerekiyor.

- Eğer kurbanlıklar bir yerden bir yere taşınacaksa da transfer yapılacak araç ve personelin de dezenfekte kurallarına önem ver-

mesi gerekiyor.

- Yapılan en büyük yanlışlardan biri maskenin çenenin altına indirilmesi ya da burnun kapatılması. Maskenin ağız ve burnu kapatacak şekilde takılması gerekiyor.

- Kurban satış ve kesim merkezlerine girişte ateş kontrolü yapılması gerekiyor. Ateşi 38 derece ve üstünde çıkan kişilerin alana alınmaması gerekiyor.

- Kurbanlar kesildikten sonra atıkların belediye görevlileri tarafından uygun şekilde imha edilmesi gerekiyor.

- Kurban etleri alındıktan sonra kasaplarda çok uzun kuyruklar oluşuyor. Burada da sosyal mesafeye dikkat edilmeli. Bu nedenle sadece kurban kesim alanları değil et fabrikaları, mezbahalar ve kurban kesim alanlarının da denetlenmesi gerekiyor.

- Hayvanlara daha önceki bayramlarda elle dokunarak seçim yapılıyordu. Ancak artık göz ile seçerek kurban satın alınmalı.

- Pazarlıklar el teması ya da çubuk ile yapılmamalı.

“Kurbanlıklarda tek risk Covid-19 değil”

BU yıl Kurban Bayramı'nın Covid-19 pandemisinin gölgesinde devam edecek olması, birçok önlemi de beraberinde getirdi. Tokalaşarak pazarlık devri bitti, kurban kesim alanlarında randevu sistemine geçildi. Mikrobiyoloji Uzmanı Dr. İpek Ada Alver, kurbanlık hayvanlarda sadece Covid-19 değil, başka birçok hastalık riski olduğunu belirtti ve Almanya örneğini verdi: "Almanya'da bir et fabrikasında 1029 işçide Koronavirüs testi pozitif çıktı. Filyasyon çalışmaları sonucunda 7 binin üzerinde insan bir günde karantina altına alındı. Benzer durumlar başka ülkelerde de görüldü."

Altınbaş Üniversitesi'nden Mikrobiyoloji Uzmanı Dr. İpek Ada Alver geçtiğimiz yılın verilerine de değinerek, "Türkiye'de geçtiğimiz yıl [Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği \(TÜDKİYEB\)](#) verilerine göre 800 bin büyükbaş, 2,7 milyon [küçükbaş hayvan](#) kesildi" dedi.

Kurban Bayramı'nda herhangi bir transfer yapılacaksa hijyen kurallarına dikkat edilmesi gerektiğini belirten Dr. İpek Ada Alver önlemleri şöyle sıraladı:

- Koronavirüsün yayılımını engellemek için öncelikle bulunduğu illerden kurbanlıkları temin etmemiz gerekiyor.

- Eğer kurbanlıklar bir yenden bir yere taşınacaksa da

transfer yapılacak araç ve personelin de dezenfekte kurallarına önem vermesi gerekiyor.

- Yapılan en büyük yanlışlardan biri maskenin çenenin altına indirilmesi ya da burnun kapatılmaması. Maskenin ağız ve burnu kapatacak şekilde takılması gerekiyor.

- Kurban satış ve kesim merkezlerine girişte ateş kontrolü yapılması gerekiyor. Ateşi 38 derece ve üstünde çıkan kişilerin alana alınmaması gerekiyor.

- Kurbanlar kesildikten sonra atıkların belediye görevlileri tarafından uygun şekilde imha edilmesi gerekiyor.

- Kurban etleri alındıktan sonra kasaplarda çok uzun kuyruklar oluşuyor. Burada da sosyal mesafeye dikkat edilmeli. Bu nedenle sadece kurban kesim alanları değil et fabrikaları, mezbahalar ve kurban kesim alanlarının da denetlenmesi gerekiyor.

- Hayvanlara daha önceki bayramlarda elle dokunarak seçim yapılıyordu. Ancak artık göz ile seçerek kurban satın alınmalı.

- Pazarlıklar el teması ya da çubuk ile yapılmamalı.

“ALMANYA'DA 1 GÜNDE 7 BİN İNSAN KARANTİNA ALTINA ALINDI”

Almanya'da bir et fabrikasında yapılan testte binden fazla insanda Koronavirüs tespit edildiğini ifade eden Dr. İpek Ada Alver, Türkiye'de de aynı-

nın yaşanmaması için uyarılarda bulundu ve şunları söyledi: "Almanya'da bir et fabrikasında 1029 işçide Covid-19 testi pozitif çıktı. Filyasyon çalışmaları sonucunda 7 binin üzerinde insan bir günde karantina altına alındı. Benzer durumlar başka ülkelerde de görüldü. Avrupa ülkelerinde de görüldü. Avrupa ülkelerinde 4 binin üzerinde et fabrikasından bulaşan vaka sayısı görüldü ve bunun üzerine de 9 fabrika kapatıldı. Bize hem sağlık hem ekonomik anlamda zarar veriyor bunlar."

“ÇİĞ ETTE PARAZİTLER, VİRÜSLER RİSK TEŞKİL EDİYOR”

Çiğ etin zararlarına vurgu yapan Dr. İpek Ada Alver, sözlerine şöyle devam etti: "Özellikle çiğ et yüksek oranda protein içerdiği için virüsler, bakteriler ve parazitler başta olmak üzere pek çok enfeksiyonel hastalıklar açısından risk teşkil ediyor. Bu nedenle insanlar etleri dağıtırken tek kullanımlık poşet ya da tek kullanımlık koliler ile temassız bir şekilde, ev ziyaretleri yapmadan dağıtmalı. Aslında bu bayramda bizim önerdiğimiz vekalet ile kurban kesim aşamasına gidilmesidir. Ayrıca çiğ etler yüksek sıcaklıkta pişirilmeli ki herhangi bir enfeksiyonel hastalık açısından risk taşımamasın. Ayrıca mutfak malzemelerinde çiğ etlerin temas ettiği bazı gereçler de yüksek sıcaklıklarda deterjan,

su ya da sabun ile yıkanmalı. Bu önlemler alındığı takdirde vaka sayısında artış görüleceğini düşünmüyoruz."

“ETLERİN ÜSTÜNDE KAYGAN BİR TABAKA VARSA TEHLİKELİ”

Çiğ ette parazitlerin çok kısa süre içerisinde ürediğini belirten Dr. İpek Ada Alver, "Bunlar öncelikle ince ve kalın bağırsaklarımıza yerleşiyor ve buradaki yapıları deformasyona uğrattıyor. Kan dolaşımı ile birlikte tekrar kana karışıp karaciğer ve beyin başta olmak üzere, pek çok organı imha ederek kişilerin ölümüne neden oluyor. Bunun için yüksek sıcaklıkta pişirilmesi gerekiyor ve asla kırmızı, kanlı ya da pembemsi bir renkte kalmaması gerekiyor. Etlerimizi pişirmeden önce üzerinde eğer kaygan bir tabaka, farklı renkte bir doku, ette çıkıntı, koku varsa o etlerin kesinlikle tüketilmemesi gerekiyor. Etlerden türlü bakteri ya da virüslerin oluşmasını önlemek için eksi 20 derecede derin dondurucuda bekletmemiz gerekiyor. Gıda zehirlenmelerine sebebiyet vermemesi amacıyla donmuş etlerin çözülmesi için derin dondurucudan alt rafa alarak yine buzdolabında çözülmesini sağlamak gerekiyor" dedi.

VATANDAŞLAR KURBAN PAZARLARINA ATEŞ ÖLÇÜMÜ İLE ALINIYOR

Kurban komisyonunun belirlediği tüm tedbirleri aldıklarını belirten Kayaşehir Kurban Pazarı Koordinatörü Selim Akduman ise girişte vatandaşların ateşlerinin ölçüldüğünü ve yüksek ateş görülen vatandaşların sağlık kuruluşlarına yönlendirildiğini söyledi. Akduman "İçeri aldığımız vatandaşların maskeleri yok ise maske temin ediyoruz. 55 bin metrekairelik alanda aynı anda 7 bin kişiyi ağırlayabiliyoruz. Yine Covid-19 önlemleri kapsamında insanların sosyal mesafe koymaları konusunda uyarılarda bulunuyoruz. Pazarlığa 2 ya da 3 kişiden fazla insan girmiyor. Normalde bin tane hayvan kesim kapasitemiz var. Bu yıl yine alınan tedbirler ile bu sayı biraz daha düşürüldü. Randevulu sistem ile çalışıyoruz. Her sene 2 araç ile hayvan sahipleri alana girebiliyordu. Bunu artık tek araca düşürdük" dedi.

TEK RİSK HASTALIKLARA KARŞI UYARIDA BULUNDU

VİRÜS DEĞİL

Mikrobiyoloji Uzmanı Dr. İpek Ada Alver, kurbanlık hayvanlarda sadece Covid-19 değil, başka birçok hastalık riski olduğunu belirtti. Alver, "Almanya'da bir et fabrikasında 1029 işçide Koronavirüs testi pozitif çıktı. Benzer durumlar başka ülkelerde de görüldü" dedi

Mikrobiyoloji Uzmanı Dr. İpek Ada Alver geçtiğimiz yılın verilerine de değinerek, "Türkiye'de geçtiğimiz yıl **Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜD-KIYEB)** verilerine göre 800 bin büyükbaş, 2,7 milyon **küçükbaş hayvan** kesildi" dedi. Kurban Bayramı'nda herhangi bir transfer yapılacaksa hijyen kurallarına dikkat edilmesi gerektiğini belirten Dr. İpek Ada Alver önlemleri, "Koronavirüsün yayılımını engellemek için öncelikle bulunduğumuz illerden kurbanlıkları temin etmemiz

gerekiyor. Eğer kurbanlıklar bir yerden bir yere taşınacaksa da transfer yapılacak araç ve personelin de dezenfekte kurallarına önem vermesi gerekiyor. Yapılan en büyük yanlışlardan biri maskenin çenenin altına indirilmesi ya da burnun kapatılmaması. Maskenin ağız ve burnu kapatacak şekilde takılması gerekiyor" şeklinde sıraladı.

9 fabrika kapatıldı

Almanya'da bir et fabrikasında yapılan testte binden fazla insanda Koronavirüs tespit edildiğini ifade

eden Dr. İpek Ada Alver, Türkiye'de de aynısının yaşanmaması için uyarılarda bulundu ve şunları söyledi: "Almanya'da bir et fabrikasında 1029 işçide Covid-19 testi pozitif çıktı. Filyasyon çalışmaları sonucunda 7 binin üzerinde insan bir günde karantina altına alındı. Benzer durumlar başka ülkelerde de görüldü. Avrupa ülkelerinde 4 binin üzerinde et fabrikasından bulaşan vaka sayısı görüldü ve bunun üzerine de 9 fabrika kapatıldı. Bize hem sağlık hem ekonomik anlamda zarar veriyor bunlar." **DHA**

KAPAK KONUSU

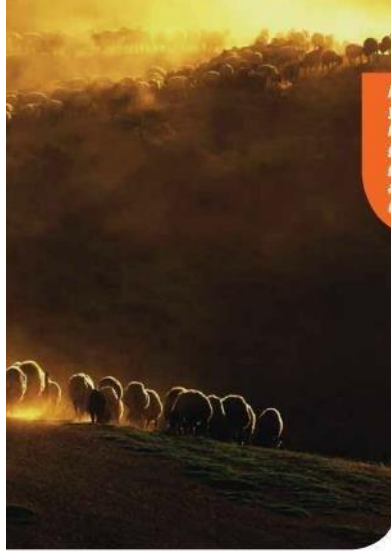
DİTAP İLE ÜRETİCİ ARACISIZ TÜKETİCİYE ULAŞABİLECEK

TARIM ORMAN

Nihat ÇELİK
Türkiye Damızlık Koyun Keçi
Yetiştiricileri Merkez Birliği Başkanı

Tarım ve hayvancılık ürünlerinin doğrudan dijital ortamda satışını amaçlayan Dijital Tarımsal Pazarlama, aracısız ürün satışı sağlaması sebebiyle üreticinin ve tüketicinin yüzünü güldürecek bir sistem. İlk fazda tarımsal ürünlerin, ikinci fazda ise hayvansal ürünlerin satışının gerçekleşeceği DİTAP sistemi, üretici temsilcisi sivil toplum kuruluşları tarafından da memnuniyetle karşılandı. Biz de Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Başkanı Nihat Çelik ile DİTAP sisteminin üretici ve tüketici açısından etkilerini Türk Tarım Orman Dergisi okurları için konuştuk.

DİTAP içerisinde üretici ve alıcılar arasında yapılacak sözleşmeler yasal nitelikte olacak ve bu nedenle de sözleşmeler resmi sorumluluklar getirecektir. Sonuç itibarıyla üreticinin ürününü güvenle satacağı, alıcının ise ürününü güvenle alacağı bir sistemin en büyük kazanımına üreticiler kavuşacak.

manada tarımsal arz ve talebin dijital ortamda buluşması sonucunda üreticilerin daha fazla gelir elde edebileceğini düşünüyoruz. DİTAP'ın üreticiye birçok avantaj sağlayacağını dolayısıyla da çiftçilerin ürünlerine rahatlıkla pazar bulabilmesi yanında tüketicilerin aradığı kalite ve standartta ürün tedarik edilebilmesini önemsiyor ve bu sistemin üreticilerin menfaatine olacağını ifade etmek istiyorum.

Sistemin üreticilere kazandıracağı en önemli hususlardan biri de Sayın Bakanımızın açıkladığı gibi DİTAP sayesinde çiftçinin ürününün elinde kalmayacak olmasıdır. Bu durum üreticilerimiz için büyük moraldir, üretmeye devam etmelerinin en önemli göstergesidir. Dolayısıyla bu haliyle de sistemden en çok üreticilerin fayda sağlayacağını düşünüyoruz.

Sıkça yaşadığımız gibi gerek bazı kötü niyetli kişilerce üreticilerin dolandırıldığı ve gerekse üreticilerden çok aracıların kazandığı günlerin artık DİTAP sayesinde bertaraf edileceğine inanıyorum. Çünkü DİTAP içerisinde üretici ve alıcılar arasında yapılacak sözleşmeler yasal nitelikte olacak ve bu nedenle de sözleşmeler resmi sorumluluklar getirecektir. Sonuç itibarıyla üreticinin ürününü güvenle satacağı, alıcının ise ürününü güvenle alacağı bir sistemin en büyük kazanımına üreticiler kavuşacaktır diye düşünüyoruz; başta tüm üreticilerimiz olmak üzere tüketicilerimizle birlikte sistemin tüm paydaşlarına hayırlı olmasını diliyorum.

DİTAP SAYESİNDE GERÇEK FİYATLAR OLUŞACAK, AŞIRI YÜKSELMELER YAŞANMAYACAK

İlk fazda tarımsal ürünler Dijital Pazarlama Sistemine dâhil olacak, hayvancılıkla ilgili girdiler ilerleyen fazlarda DİTAP kapsamına girecek. Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği olarak DİTAP'tan sizin beklentileriniz nelerdir?

DİTAP'tan en büyük beklentimiz, ülkemiz genelinde **Kapıkbaş hayvan** yetiştiriciliği yapan 270 binin üzerindeki üyemizin sisteme dâhil olmasıdır. Bizim en büyük sorunlarımızdan biri yetiştiricilerimizin hayvanlarını değerinden satamaması yanında daha çok aracılardan kazanmasıdır. Bu sistem hayvancılık alanında da

Dijital Tarımsal Pazarlama sisteminin faaliyete geçmesiyle üreticinin kazanımları neler olacak sizce?

Öncelikle şunu belirtmeliyim ki tüm dünyada olduğu gibi ülkemizi de büyük sıkıntıya sokan ve halen devam eden korona virüs ile mücadele döneminde tarımın önemi çok daha iyi anlaşılmıştır ve bu süreç adeta tarımda dijitalleşmeyi zorunlu hale getirmiştir.

Dolayısıyla Tarım ve Orman Bakanımız Sayın Dr. Bekir Pakdemirli'nin önderliğinde üretimden tüketime kadar tüm işlemleri dijital ortama taşıyacak olan Dijital Tarım Pazarı'nın devreye sokulmasından dolayı üretici ve yetiştiricilerimiz adına büyük memnuniyet duyduk.

DİTAP sisteminin faaliyete geçmesiyle sadece üreticilerin değil tüketicilerin de kazanımları olacaktır. Biz olaya üreticilerin kazanımları açısından baktığımızda şüphesiz son derece faydalı bir uygulama olacağını söyleyebiliriz.

Ülkemizde yıllardır tarım ve hayvancılığın en önemli sorunlarından birinin pazarlama sorunu olduğunu biliyoruz. Çiftçilerimiz, yetiştiricilerimiz bin bir emekle üretim yapıyorlar ama ettikleri ürünleri değerinden pazarlayamama gibi sıkıntıları sürekli yaşıyorlardı. Bu

devreye girdiğinde bu araçların ortadan kaldırılmasıyla üretici hak ettiği değerden hayvanını satacak daha da önemlisi tüketicilerimiz de fahiş fiyatlardan kırmızı et tüketmemiş olacaktır.

Şu anda 45 liraya üreticiden çıkan karkas kuzu eti markete geldiği zaman farklı farklı satılıyor. En alt kademe-deki et fiyatı şu anda 60 liranın üzerinde. Bu değişken fiyatlarla et sofralarımıza geliyor. Yetiştiricilerimiz de bu fiyatları gördüğünde üzülüyor. Onun için DİTAP sayesinde herkes sistemi takip edebilecek, herkes hakına razı olacaktır. Sonuç olarak da üretici kazanacak, tüketici kazanacak, ülkemiz kazanacaktır.

Biz her zaman üreticinin alın terinin korunmasından yanayız. Üreticilerimizin pazarlama sıkıntılarının giderilmesi açısından bu sistemin aksamadan yürütülmesi en büyük beklentimiz ve temennimizdir. Bir diğer beklentimiz de DİTAP sayesinde özellikle genç nüfusumuzla beraber herkes tarıma odaklanacak ve kırsal hayata dönüşün yolu açılacaktır. Kırsalda yapılabilecek en önemli faaliyetin bize göre **küçükbaş hayvancılık** olmasının getirdiği avantajlarla gençlerimiz için yeni projeler oluşturulabilecektir.

Yetiştiricilerimizin öncelikle sisteme adapte olması ve zamanla tecrübe kazanması sonucunda bu pazara olan eğilimleri daha fazla artacaktır. Küçük ölçekli işletmelerimizin bu sisteme dâhil olmak suretiyle gelirlerini artması temel beklentimizdir. Bu konuda güzel sonuçları alacağımız bir dönem yaşayacağımız inancındayım. DİTAP'ın tüm yetiştiricilerimize bereket getirmesini tüm samimiyetimle diliyorum.

26/TEMMUZ - AĞUSTOS TÜRK TARIM ORMAN

Ürün fiyatlarının korunması konusunda Dijital Tarım Pazarı'nın nasıl bir yansımaya olur?

Dijital Tarım Pazarı oturmuş bir sistem haline geldiğinde ürün fiyatlarının korunması yanında aşırı fiyat dalgalanmalarının da önüne geçilecektir diye düşünüyorum. Bu sistemde gerçek fiyatlar oluşarak ürün fiyatlarındaki aşırı yükselmeler önenebilecektir. Ürün fiyatlarının korunmasıyla aslında hem üreticilerimiz hem de tüketicilerimiz korunacaktır diyebiliriz. Üreticilerimizin, çiftçilerimizin büyük uğraşlar vererek ürettikleri ürünlerin karşılığı da böylece heba olmayacak diğer yandan da tüketiciler uygun fiyatlardan gıda alımı yapabileceklerdir. Temennimiz Dijital Tarım Pazarı'nın sağlıklı ve doğru bir şekilde işlerliğe kavuşmasıdır.

ÜRETİCİ ZAMANLA SİSTEME ADAPTE OLACAK

Dijital Tarımsal Pazarlama Sisteminden Üretici haberdar mı? Merkez Birliği olarak sizin üreticilerle bu konuda fikir alış-verişleriniz oluyor mu?

Sistem henüz yeni olduğundan dolayı zamanla oturdukları üreticiler daha çok ilgi gösterip daha geniş üretici kitlesine yayılacaktır. Üreticilerimiz bu sistem sayesinde kazanç sağladığını gördüğü anda kısa sürede sisteme odaklanacaklardır. Bunun için de biraz zamana ihtiyaç olacağı kanısındayım.

Konuya **küçükbaş hayvancılık** sektörümüz açısından bakacak olursak hayvancılığın sisteme ikinci fazda dâhil olmasının sektörümüz adına bir şans olacağını söyleyebilirim. Çünkü sistemin uygulanmaya başlaması ve birtakım tecrübelerin yaşanmasıyla birlikte eksik kalan yanlar giderilecektir. Sistemi iyice işler hale geldiğinde hayvancılığın sisteme girmesiyle işlemlerin daha sağlıklı yürüyeceğini söylemek istiyorum.

Merkez Birliği olarak üreticilerle fikir alışverişli oluyor mu şeklindeki sorunuza gelince öncelikle sunu ifade etmek isterim ki biz Merkez Birliği olarak sadece DİTAP konusunda değil sektörümüzü ilgilendiren tüm konularda anında tüm birlik başkanlarımızla gerekli bilgi paylaşımında bulunuyoruz. Karşılıklı fikir alışverişinde bulunarak istişarelerimizi yapıyoruz. Merkez Birliği Genel Başkanı olarak birlik başkanlarımızla her an sürekli

İletişim halinde oluyorum. Gerek bire bir görüşmelerle gerekse sosyal medya ve basın yoluyla görüşlerimizi dile getiriyoruz. Birlik başkanlarımız da üyelerini haberdar etmek suretiyle genelde kısa mesaj yoluyla bilgilendirmelerde bulunuyorlar. Böylece 270 bin yetiştiricimize ulaşım bilgilendirme yapmaya özen gösteriyoruz.

Dijital Tarımsal Pazarlama sistemi ile ilgili olarak şu ana kadar birliklerimizden oldukça olumlu tepkiler alıyoruz. Bu da sistemin gelecekte ortaya koyacağı avantajlardan yararlanma adına bizleri memnun ediyor.

DİTAP'IN İŞLERLİĞİ AÇISINDAN STK'LAR ÖNEMLİ

Sizin gibi sivil toplum kuruluşlarının üreticilerin Dijital Tarımsal Pazarlama'ya dâhil olması noktasında üreticilere nasıl bir katkısı olacak? STK'ların edineceği rolden bahsedermisiniz?

Sivil Toplum Kuruluşları işlerini doğru bir şekilde yapmaları halinde son derece önemli kuruluşlar olarak etkileyici ve belirleyici roller üstlenebilirler. Ülkemizde çok sayıda STK mevcut olup bunların ne derece etkin rol oynadıkları tartışılabilir, ancak bize göre olması gereken bu kuruluşların üyelerine olan sorumluluklarını yerine getirme adına çaba göstermelidirler. Bu manada tarımsal alanda faaliyet gösteren STK'ların DİTAP sisteminin beklenen düzeyde işlerliği açısından önemli kuruluşlar olabilecekları söylenebilir.

Bilindiği üzere, DİTAP tarım sektörünün tamamını kapsamakla birlikte sivil toplum kuruluşu olarak da adlandırabileceğimiz tarımsal amaçlı kooperatifler, üretici birlikleri, yetiştirici birlikleri gibi kuruluşlar da bu sistemin vazgeçilmez paydaşlarıdır. Tarım ve hayvancılık faaliyetinde bulunan üreticilerimiz, yetiştiricilerimiz çoğunlukla bu STK'ların birer üyesi olmakla birlikte örgütlü kuruluşlar olmanın getireceği avantajlarla sistemden daha etkin olarak yararlanabileceklerdir.

Diğer taraftan STK'lar daha çok gönüllülük esasına göre kuruluşlarından sisteme adaptasyonları da daha kolay olacaktır. Dijital Tarımsal Pazarlama sisteminin temelinde de gönüllülük esası olduğu için sistem STK'lar tarafından daha fazla desteklenecek ve sistemden beklenen faydalara ulaşabileceklerdir. Dolayısıyla STK'ların sisteme dâhil olmasıyla birlikte üreticilerin

Dijital Tarım Pazarı oturmuş bir sistem haline geldiğinde ürün fiyatlarının korunması yanında aşırı fiyat dalgalanmalarının da önüne geçilecektir diye düşünüyorum. Bu sistemde gerçek fiyatlar oluşarak ürün fiyatlarındaki aşırı yükselmeler önenebilecektir.

katkılarını da büyük oranda faydaya dönüştürmektedir. Ayrıca tüketici bazında faaliyet gösteren STK'ların da sisteme olumlu katkılar vereceğini düşünüyorum.

Hayvancılık alanında ülkemizin önemli Sivil Toplum Kuruluşlarından biri olan Merkez Birliğimiz ve 80 ilimizde teşkilatlanmış Koyun Keçi Yetiştirici Birlikleri ve bu birliklere üye 270 bin yetiştirici ailesiyle Dijital Tarımsal Pazarlama sistemi konusunda hazır olduğumuzu ve bu sistemden en güzel şekilde yetiştiricilerimiz ve tüketicilerimiz lehine faydalar sağlanması dileklerimizle bir kez daha sektörümüz adına ülkemiz ekonomisi açısından da hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Son olarak, Sayın Bakanımızın görevine başladığı andan itibaren gerçekleştirdiği dev hamlelerinden biri olarak gördüğüm Dijital Tarım Pazarı sisteminin hayata geçmesiyle birlikte üretici adına, tüketici adına, ülkemiz adına son derece memnuniyet duyduğumu bir kez daha ifade ediyorum, büyülesine önemli bir konuda görüşlerimizi ifade etme şansını bana verdiğinizden dolayı Sayın Bakanımız Dr. Bekir Pakdemirli'nin şahsında Türk Tarım Orman Dergisi ailesine tüm yetiştiricilerimiz adına çok teşekkür ediyorum.

